

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวประกอบ (Factor) ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ช่วง บรรจุข้อกระทง 43 ข้อ ที่ครอบคลุมตัวประกอบทั้ง 6 ตัวประกอบ ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต วิธีสอน ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์ บรรยากาศในชั้นเรียน อุปกรณ์การสอน และทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อวิชาที่สอน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตและอาจารย์ที่ได้รับการสุ่มอย่างมีระบบจากคณะต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 900 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 638 ฉบับ และสมบูรณ์เพียง 618 ฉบับ ผลของการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาหาค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์ความเบ้ (Coefficient of Skewness) สัมประสิทธิ์ความโค้ง (Coefficient of Kurtosis) และทำการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) โดยสะกัดตัวประกอบด้วยวิธีตัวประกอบสำคัญ (Principal Factor Method) และหมุนแกนตัวประกอบด้วยวิธีแวนดิแมกซ์ (Varimax Rotation)

ขอค้นพบ

จากการทำวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ มี 5 ตัวประกอบคือ

1. ตัวประกอบความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนิสิต ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปร 8 ตัว คือ การยินดีติดต่อกับนิสิตด้วยความจริงใจ การให้เกียรตินิสิต การเป็นกันเองกับนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน การทำตัวที่เสมอต้นเสมอปลาย การมีความรู้สึก

ที่ดีต่อนิสิตตั้งแต่แรกสอน การพยายามส่งเสริมให้นิสิตเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง การชมและวิจารณ์ผลงานของนิสิตอย่างยุติธรรม การให้ความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. ตัวประกอบวิธีสอน ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปร 6 ตัวคือ การยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจนตรงกับเนื้อหา การอธิบายเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจนถูกต้อง การอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมได้อย่างชัดเจน การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในขณะที่สอน การแบ่งเวลาให้เนื้อหาแต่ละเรื่องได้อย่างเหมาะสม การนำผลจากการประเมินผลการสอนมาแก้ไขปรับปรุงการสอนคราวต่อไป

3. ตัวประกอบบุคลิกภาพของอาจารย์ ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปร 6 ตัวคือ การชวนขยายหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ การมีความคิดสร้างสรรค์ การมีความรู้กว้างขวางและทันสมัยในสาขาวิชาที่ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมีลักษณะเป็นผู้นำ การมีความมั่นคง สุขุม รอบคอบ ใจใหญ่ผลัดคนปัญหา

4. ตัวประกอบทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อวิชาที่สอน ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปร 4 ตัวคือ การสอนวิชานี้มานานจนมีความชำนาญ การสอนวิชาที่ทำให้อาจารย์มีชื่อเสียงมากทางค้านี้ การสอนวิชาที่เคยเรียนเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทมาก่อน การมีผลงานทางวิชาการที่เชื่อถือได้

5. ตัวประกอบการประเมินผล ซึ่งบรรยายด้วยตัวแปร 5 ตัวคือ การตรวจและแจ้งผลการสอบอย่างรวดเร็วและยุติธรรม การตรวจงานต่าง ๆ ของนิสิตอย่างรวดเร็วและยุติธรรม การรู้เทคนิคการออกข้อสอบอย่างดี การมีความกระตือรือร้นในการสอน การแบ่งเวลาให้เนื้อหาแต่ละเรื่องได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ตามที่ผู้วิจัยคาดว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ จะมีตัวประกอบ (Factor) 6 ตัว คือ ทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อ

นิสิตวิธีสอน ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์ บรรยากาศในชั้นเรียน อุปกรณ์การสอนทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อวิชาที่สอน แต่ปรากฏว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ มีตัวประกอบสำคัญ 5 ตัวคือ ความสัมพันธ์¹ของอาจารย์กับนิสิต วิธีสอน² บุคลิกภาพ³ของอาจารย์ ทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อวิชาที่สอนและการประเมินผล ขอคนพบดังกล่าวไม่มีตัวประกอบ บรรยากาศในชั้นเรียน และอุปกรณ์การสอนตามที่ผู้วิจัยคาดอันอาจจะเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์และนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีบรรยากาศของห้องเรียนในค่านของแสงเสียง การถ่ายเทอากาศ ขนาดห้องเรียนที่ดี และเหมาะสมแล้ว จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่คำนึงถึงตัวประกอบทางค่านนี้ จึงทำให้ตัวประกอบนี้ไม่ปรากฏผล แต่กลุ่มตัวอย่างได้คำนึงถึงเอกสารตำราที่จะใช้ประกอบการค้นคว้ามาก ดังจะเห็นว่าตัวแปรที่ 18 คือ การบอกแหล่งค้นคว้าเอกสาร ตำราเรียน และตัวแปรที่ 20 คือ การให้รายชื่อเอกสารตำราที่ใช้อ้างอิงได้ถูกต้อง มีน้ำหนักตัวประกอบสูงถึง .737 และ .703 ตามลำดับ ดังตารางที่ 8 ในบทที่ 4

ตัวประกอบที่ปรากฏเพิ่มขึ้นมาจากการคาดไว้ คือ ตัวประกอบ "การประเมินผล" ซึ่งอาจจะเป็นเพราะในขบวนการเรียนการสอน การที่จะทราบว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับขบวนการวัดและการประเมินผลการสอน¹ และกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าประสิทธิภาพการสอนเกี่ยวข้องกับการวัดผลการสอน และการประเมินผลการสอน

¹Issacson, and Others, loc. cit.

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ต่างประเทศได้ทำไว้เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน ต่างก็มีความสอดคล้องกับตัวประกอบทั้ง 5 ตัวประกอบที่ได้จากการวิจัยนี้ เช่น ไอแซคสัน (Issacson : 1964) ที่ได้ตัวประกอบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ความสัมพันธ์ และผลการสอน¹ มูเซลลา (Musella : 1966) ได้ความสำคัญของลักษณะครูที่ดี คือมีความกระตือรือร้น และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน² ยอน (Yonge : 1968) ได้ตัวประกอบของพฤติกรรมกรรมการสอน คือ เปิดเผย และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน มีความยุติธรรมในการตัดสิน มีความสนใจและมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา³ วอทรูบา (Wotruba : 1975) ได้ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนคือ ทัศนคติของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน วิธีสอน บุคลิกภาพของผู้สอน ทัศนคติของผู้สอนที่มีต่อวิชาที่สอน⁴

ขอเสนอแนะ

1. เพื่อให้ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สังกศศาสตร์ที่สมบูรณ์ และครอบคลุมยิ่งขึ้น ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
2. ควรพิจารณาปรับปรุงตัวแปรของตัวประกอบ 4 ตัว ที่เหลือซึ่งจากการวิเคราะห์เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญน้อย และไม่ชัดเจน

¹ Issacson, and Others, loc. cit.

² Musella, and Rusch, loc. cit.

³ Yonge, and Sassenrath, loc. cit.

⁴ Wotruba, and Wright, loc. cit.

3. ควรพิจารณาเพิ่มตัวแปร เกี่ยวกับตัวประกอบการประเมินผล และตัวประกอบทางคามเอกสาร คำরাใหม่มากขึ้น เพื่อให้ได้ตัวประกอบที่เด่นชัด
4. ควรพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบที่ไม่เป็นอิสระแก่กัน เพื่อจะนำไปหมุนแกนตัวประกอบแบบเอียง (Oblique Rotation)
5. ควรทำการวิจัยในลักษณะนี้อีกหลาย ๆ ครั้ง กับกลุ่มตัวอย่างในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบตัวประกอบที่ได้
6. ควรทำการวิจัยในลักษณะนี้ กับกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยอื่น สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบตัวประกอบที่ได้
7. ควรทำการวิจัยในลักษณะนี้ กับกลุ่มตัวอย่างในสาขาอื่นของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเปรียบเทียบตัวประกอบที่ได้
8. ควรทำการวิจัยในลักษณะนี้ แยกกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ และกลุ่มตัวอย่างนิสิต เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย